

JHNY

Tervetuloa Hankintalaki-infoon!

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö 20.8.2026

Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

Työ- ja elinkeinoministeriön ja
Kuntaliiton ylläpitämä yksikkö

Tarkoituksena

- parantaa osaamista julkisissa hankintaprosesseissa
- auttaa julkisiin hankintoihin liittyvän tiedon saannissa
- edistää julkisiin hankintoihin liittyvää strategista ajattelua ja markkinoiden toimivuutta.

**Maksutonta
palvelua:**

neuvontaa
tilaisuuksia
koulutuksia
Hankintainfo-
uutiskirje

LinkedIn

www.hankinnat.fi

Miten seurata?

- ✓ Tilaa Hankintainfo-uutiskirjeemme
- ✓ Seuraa meitä somessa
@Julkisten hankintojen neuvontayksikkö

Lähetysten kulku:

Keskeiset muutokset hankintamenettelyihin (Anniina Ahto)

Muutokset kansallisiin, liitteen E mukaisiin sekä erityisalojen hankintoihin (Tatu Kärhä)

Tekninen tauko

Sidosyksikkösäätelyn muutokset ja siirtymäaika (Olli Jylhä)

Kysymyksiä ja keskustelua

Käytännön tekniikasta

- Lähetys näkyy yleisimmillä selaimilla, päivitä selain tarvittaessa.
- Kokeile toista selainta, jos et saa lähetystä toimimaan laitteellasi.
- Selaimessasi tulee olla JavaScript päällä.
- Suosittelemme langallisen verkon käyttöä. Vaihda verkko esim. kotiverkkoon tai mobiiliverkkoon, jos koet ongelmia lähetyksen seuraamisessa. Sulje VPN-yhteys kokonaan, jos se on käytössä ja lähetyksen katsomisessa on ongelmia.
- Päivitä sivu näppäimellä F5 tai lataamalla sivu uudestaan, jos lähetys ei käynnisty, jos se katkeaa tai jos lähetyksen seuraamisessa on ongelmia.
- Mikäli katsotte lähetystä isommalla porukalla, suosittelemme kunnollista äänentoistoa (ulkoiset kaiuttimet)

Lähetysten jälkeen

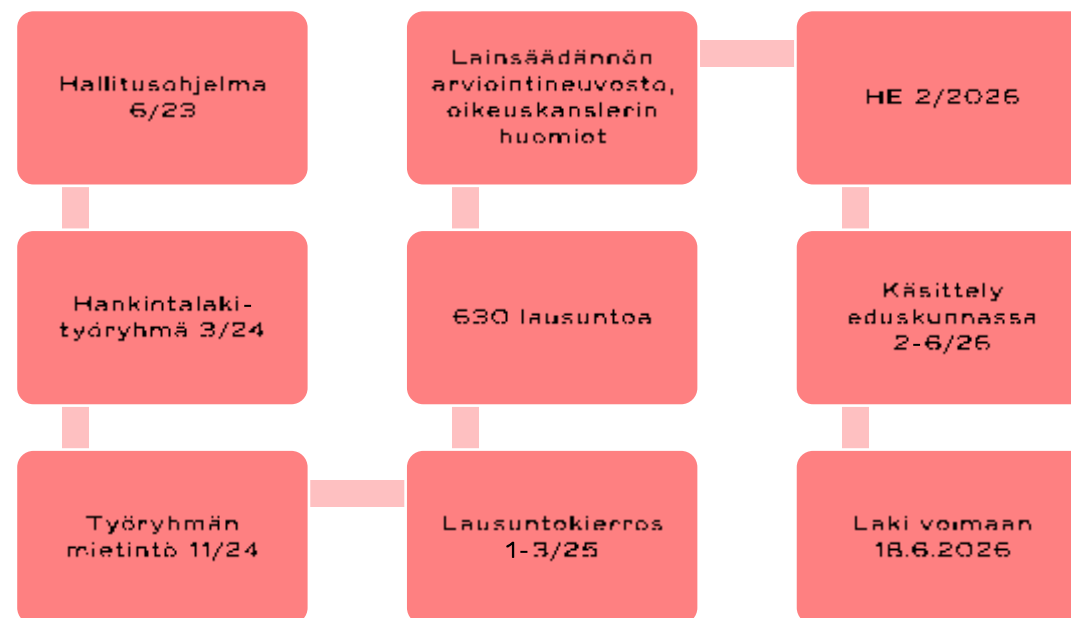
- Diaesitykset lisätään **Hankinnat.fi-sivustolle**
- Verkkolähetysten tallenne lähetetään ilmoittautuneille
 - Tallennetta voi katsoa jälkikäteen 14 vrk

Johdatus aiheeseen

Lain muutos pistemäinen, ei kokonaisuudistus

- Sidosyksikköuudistus näkynyt mediassa ja vaikutus julkishallintoon käytännössä merkittävä
- Menettelymuutokset perustuvat olemassa oleviin mekanismeihin

Keskeiset muutokset hankintamenettelyihin

Hankintalain tavoitteet

- Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä sekä edistää laadukkaiden, innovatiivisten sekä **ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti** kestävien hankintojen tekemistä. Lain tavoitteena on huomioida **huoltovarmuuden ja turvallisuusnäkökohtien toteutuminen julkisissa hankinnoissa**

Vaikka hankintayksiköillä on aktiivinen rooli lain tavoitteiden edistämisessä hankintaprosessin kaikissa vaiheissa, ei tavoitteiden uudistuminen lähtökohtaisesti edellytä muutoksia hankintamenettelyihin. Muutoksen tarkoituksena on pikemminkin korostaa hankintojen tarkastelua aiempaa laajemmin kestävyys-, turvallisuuden ja huoltovarmuuden näkökulmista

JHNY

Hankinnan valmistelu

Painotus hankinnan valmisteluun

- Hankintalain muutoksilla pyritään edistämään markkinakartoituksen käyttöä hankintojen valmistelussa ja lisäämään kilpailua

Markkinakartoitus 65 §

Korostetaan hankintayksikön mahdollisuutta käydä keskustelua yrityskentän ja muiden asiantuntijoiden kanssa

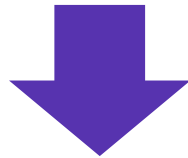
Uusi vaatimus!

Hankintayksikön on tehtävä markkinakartoitus tai muuten arvioitava hankintamallin soveltuvuus yli 10 miljoonan euron hankinnoissa

Markkinakartoitus

Markkinakartoitus tehty 65 §:n mukaisesti

- Alalla toimivien yritysten kuuleminen
- Riippumattomien asiantuntijoiden tai muiden toimijoiden kuuleminen
 - Erilaiset arviointimenetelmät

Ei velvollisuutta
keskeyttää hankintaa,
vaikka tulisi vain yksi
tarjous

Tee ja
dokumentoi
markkina-
kartoitus!

Ei velvollisuutta jakaa
hankintaa osiin

Markkinakartoitus, mikä riittää?

Markkinakartoituksen toteuttamistavasta ei säädetä hankintalaissa

- Laajuus sekä toteutustapa voivat vaihdella hankinnan luonteen ja tarpeiden mukaan

Käytännössä markkinakartoitus voi tarkoittaa esimerkiksi yleisluontoista tiedonhankintaa, tietopyyntöjä tai laajempaa markkinavuoropuhelua toimittajien kanssa

- Hankintayksikkö valitsee tarkoituksenmukaisimman tavan toteuttaa markkinakartoitus

Olennaista on, että hankintayksikkö saa riittävän käsityksen markkinoilla tarjolla olevista ratkaisuksista ja toimijoista hankinnan suunnittelun tueksi

Huom! Näyttövelvollisuus markkinakartoituksen järjestämisestä on hankintayksiköllä

Ks. [Hankinta-Suomi Markkinavuoropuheluopas](#)

Markkinakartoituksen dokumentointi

Riittää, että hankinta-asiakirjoissa kuvataan keskeiset toimenpiteet, joita hankintayksikkö on tehnyt hankinnan valmistelussa ja markkinakartoituksen toteuttamisessa

Esimerkiksi

- millä tavoin tietoa on hankittu
- minkä tyyppisten tarjoajien kanssa vuoropuhelua on käyty
- millaisia johtopäätöksiä markkinakartoituksen perusteella on tehty

Huom! Hilmassa julkaistu markkinakartoitusilmoitus sisältää lähtökohtaisesti tarvittavat tiedot, ja ainakin sitä voidaan käyttää osoituksena markkinakartoituksen toteuttamisesta ja sen käytännön toteutustavasta

Hankintamenettelyä koskeva kertomus 124 §

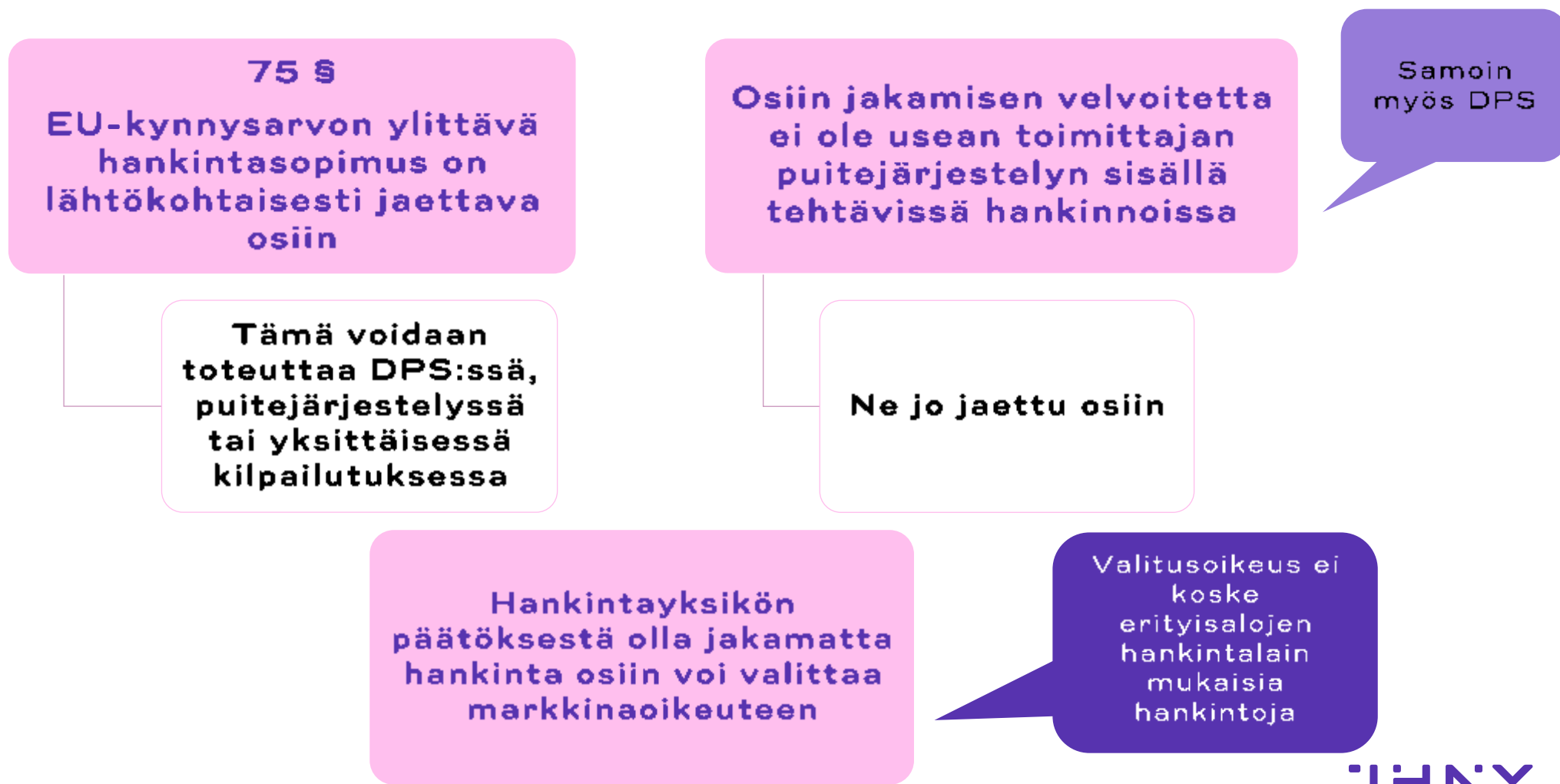
- Uusi kohta, jonka mukaan hankintamenettelyä koskevassa kertomuksessa tulisi olla kuvaus siitä, miten hankintayksikkö on suorittanut hankinnan valmistelun
- Hankinnan ennakoidun arvon ylittäessä 10 milj. euroa, hankintayksikön tulisi hankintamenettelyä koskevassa kertomuksessa kuvata hankintamallin valintaa koskeva menettely
- Hankinnan valmistelua koskevasta kuvauksesta ei voi valittaa markkinaoikeuteen

Hankintamenettelyä koskeva kertomus perustuu hankintadirektiiviin (art. 84) ja sen tulee sisältää tietyt ennalta määritellyt tiedot. Kansallisesti on kuitenkin säädetty, että erillistä kertomusta ei tarvitse laatia, jos vaaditut tiedot käyvät ilmi muista hankinta-asiakirjoista

Hankinnan jakaminen osiin ja yhden tarjouksen kilpailun uusimisvelvoite

Voimaan 1.10.2026 alkaen

Hankinnan jakaminen osiin 1/2: uusi mekanismi ja sen vaikutukset

Hankinnan jakaminen osiin 2/2: Milloin voi jättää jakamatta osiin?

- Hankinnan voi jättää jakamatta osiin mm.
 - Jos se hankinnan luonteeseen, laajuuden tai jakamiseen liittyvien riskien vuoksi ei olisi perustellusta syystä mahdollista
 - Jos se lisää merkittävästi hallintokustannuksia tai johtaisi kustannusten jatkuvaan kasvuun
 - Jos tavoitteena olisi saada hankintojen keskittämällä volyymihyötyjä tai houkutella tarjoajiksi aikaisempaa suurempia yrityksiä taikka ulkomaisia tarjoajia
 - Osiin jakamisen pakon voi välttää myös aiemman **markkinakartoituksen** tekemisellä
- Jos hankintayksikkö ei jaa hankintasopimusta osiin, sen on esitettävä jakamatta jättämisen syyt hankinta-asiakirjoissa
- Porkkana: osiin jaettua hankintaa ei tarvitse keskeyttää, vaikka tulisi vain yksi tarjous

Vinkit osiin jakamiseen:

Jaa hankinta osiin aina, kun se on tarkoituksenmukaista

Jos et jaa:

- **Tee markkinakartoitus** -> "helpoin" perustelu
- Luonne, laajuus, riskit – tapauskohtaiset perustelut
- Kustannuksilla perustelu – pohdi, miten osoitat

Perustelut hankinta-asiakirjoihin!

Ks. [Hankintojen jakaminen osiin | Kuntaliitto.fi](#)

Ennakkokysymyksiä

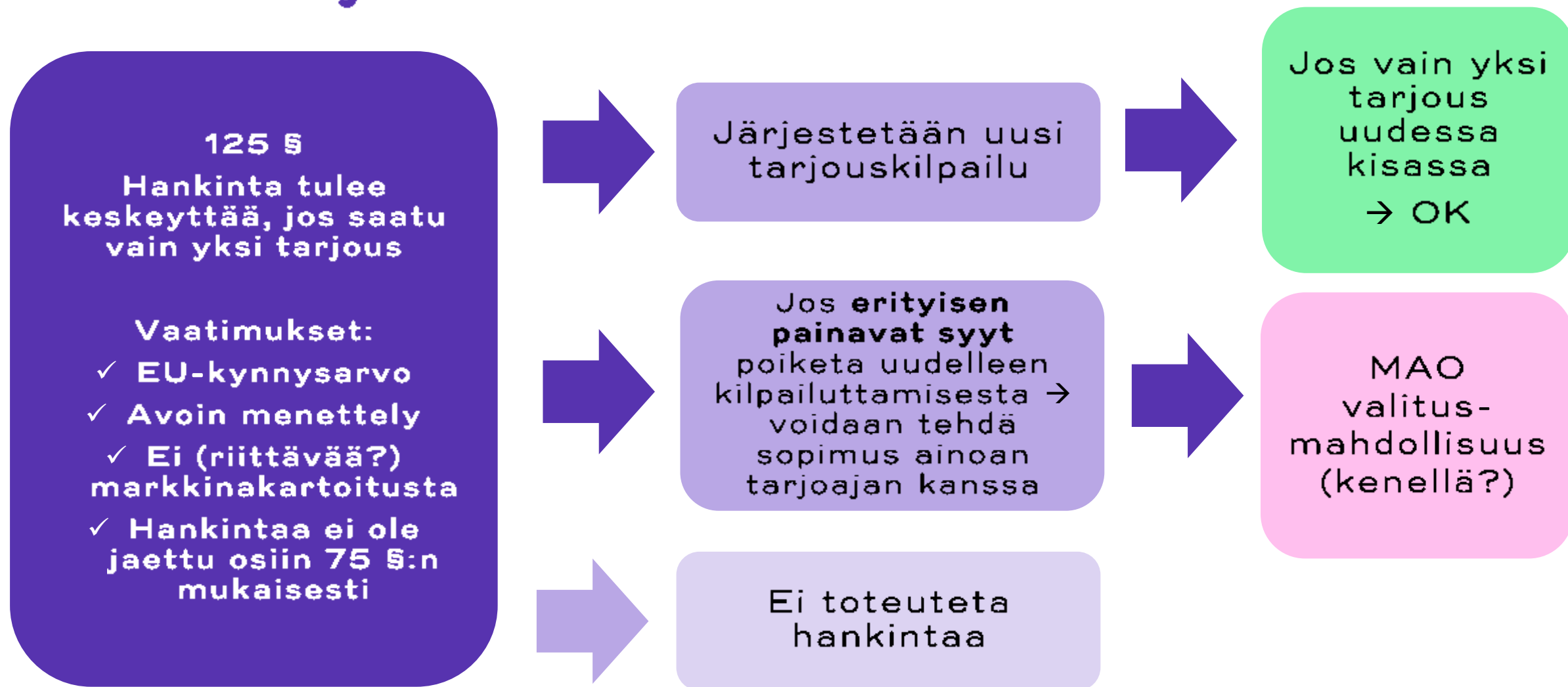
Eikö tämä jakamisvelvoite ole ristiriidassa pilkkomiskiellon kanssa?

- Ei ole. Osiin jakaminen tarkoittaa, että kaikki kokonaisuuteen kuuluvat eurot on otettu huomioon kynnysarvoa arvioitaessa. Tällöin kaikkiin osiin sovelletaan kokonaisuuden arvon mukaisia hankintasääntöjä
- Pilkkomisella tarkoitetaan hankintalain kiertämistä. Tällöin hankinta pilkotaan siten, että hankinnat näyttävät pieniltä ja päästään alle kynnysarvon

Onko nyt siis sallittua hankkia kokonaisuus yhdessä osassa?

- On. Osiin jakamista on hyvä harkita erityisesti suuriarvoisissa hankinnoissa ja pk-yritysten näkökulmasta. Jos osiin jakaminen ei kuitenkaan ole järkevää tai tarkoituksenmukaista, yhdessä osassa kilpailuttaminen tulee perustella hankinta-asiakirjoissa

Yhden tarjouksen kisan uusimisvelvoite: mitä tarkoittaa ja milloin sitä sovelletaan?

Mikä on erityisen painava syy?

Tilanne, jossa hankinnan kohde on niin vaativa tai luonteeltaan sellainen, että tarjontaa on vain hyvin rajoitetusti

- Esimerkiksi innovatiivisia ratkaisuja hankittaessa

Pelkkä niukka tarjonta ei riitä perusteeksi, jos se johtuu siitä, että hankinnan kohde tai sopimusehdot on määritelty tavalla, joka tarpeettomasti rajoittaa kilpailua

Jos kisan uusimisvelvoitteesta poiketaan erityisellä syyllä, on suositeltavaa ilmoittaa se esimerkiksi hankintapäätöksessä

Velvollisuus jakaa hankinta osiin ja yhden tarjouksen uusimisvelvoite: 1.10.2026

- Kyseisiä säännöksiä sovelletaan hankintoihin, joiden hankintailmoitus on julkaistu **1.10.2026 tai sen jälkeen**. Ennen tätä ajankohtaa käynnistettyihin hankintoihin uutta velvoitetta ei sovelleta
- Huom! Velvollisuus perustella hankinnan jakamatta jättäminen on ollut voimassa jo ennen uudistusta. Muutoksena kuitenkin on, että 1.10.2026 tai sen jälkeen julkaistuissa hankinnoissa päätöksestä olla jakamatta hankintaa osiin voi valittaa markkinaoikeuteen

Varautuminen ja huoltovarmuus

Hankinnan kohteen kuvaus ja huoltovarmuus 71 §

- Hankintayksikkö voi hankinnan kohdetta kuvaavissa määritelmissä asettaa turvallisuutta ja varautumista koskevia ehtoja, joilla voidaan varmistaa hankittavan tuotteen, palvelun tai urakan tarjouspyynnössä edellytetty saatavuus, toimivuus ja häiriötön käyttö hankinnan kohteen koko elinkaaren ajan
- Varautumiseen liittyvät hankinnat voidaan kilpailuttaa ehdollisesti
- Kyse voisi olla esimerkiksi ylläpidon ja kehittämisen kannalta olennaisten resurssien, teknologioiden ja tuotantopanosten hankintaan ja saatavuuden turvaamiseen liittyvistä seikoista

Varautumisesimerkkejä hallituksen esityksestä 2/2026 vp

"Ehtoja voidaan asettaa mm. hankinnan kohteena olevan tavaran alkuperän turvallisuusperusteiseen riskiin (niin sanotut korkeariskiset tuotteet), palvelun maantieteelliseen sijaintiin, pitkistä logistiikkaketjuista aiheutuvaan epävarmuuteen tai tietojärjestelmiä koskevaan kyberturvallisuuteen."

"Hankintayksikkö voisi kilpailuttaa hankintansa ehdollisesti siten, että hankinnan kohteena olevat tavarat, palvelut tai rakennusurakat hankitaan tai tilataan vain, jos hankinnan kohteen käyttötarve syntyy tai laajenee normaaliolojen vakavista häiriötilanteista tai poikkeusoloista johtuvista syistä."

**Hallituksen
esityksessä on
kattavasti tietoa
varautumisesta ja
huoltovarmuudesta
ks. HE 2/2026 vp
alkaen s. 98**

"Mahdollistaa poissulkemaan tarjouskilpailusta sellaiset tarjoukset, joissa tarjotut tuotteet tai laitteet tulevat kolmansista maista ja joihin sisältyy turvallisuus- tai muita uhkia."

"Hankintayksikkö voisi esim. edellyttää toimittajaa osoittamaan, että toimittaja, sen alihankkija tai muu kumppanuusyritys sijaitsee sellaisessa paikassa, ettei toimitusketju tai hankintayksikön toiminta vaarannu."

Huoltovarmuuden ja varautumisen huomioiminen käytännössä

Arvioi jo hankinnan valmistelussa, liittyykö hankinta kriittisiin toimintoihin tai palveluihin

Onko kyseessä korkean riskin toimittaja tai tuote? Onko riippuvuussuhteita kolmansien maiden toimijoihin?

Huomioi erityisesti:

- Toimitusketjun riskit
- Kriittiset alihankkijat
- Palvelun ja datan sijainti
- Kyberturvallisuus
- Toimitusvarmuus
- Jatkuvuudenhallinta/varautuminen häiriötilanteisiin

Ehdollinen hankinta: Kilpailuta varautumiseen liittyvä hankinta ennakolta ja määritä, milloin hankinta voidaan ottaa käyttöön. Ota huomioon myös tarjoajan kannattavan liiketoiminnan näkökulma

Kirjaa tarvittavat vaatimukset tarjouspyyntöön!

Esimerkkejä kirjauksista

- Toimittajan tulee osoittaa kykynsä täyttää huoltovarmuus- ja turvallisuusvaatimukset koko hankinnan elinkaaren ajan.
- Toimittajan tulee ilmoittaa toimitusketjun olennaisista muutoksista.
- Tarjottavaa tuotetta, palvelua tai rakennusurakkaa, taikka tarjoajaa, sen alihankkijaa tai voimavarayksikköä ei ole määritelty korkean riskin piiriin kuuluvaksi.
- Tiedot tulee säilyttää EU-/ETA-alueella.
- Toimittajan tulee osoittaa palvelun jatkuvuus häiriötilanteissa.
- Tarjoajalla tulee olla oma varautumissuunnitelma häiriötilanteiden varalle ja on velvollinen esittämään sen milloin tahansa tilaajalle.

Vaatimusten tulee olla oikeasuhtaisia tunnistettuihin riskeihin nähden

Ks. [Varautuminen hankinnoissa](#) | [Kuntaliitto.fi](#)

JHNY

Muu menettelysääntely

Poissulkemisperusteet

- Uudet pakolliset poissulkemisperusteet (80 §):
 - Törkeä kirjanpitorikos
 - Törkeä ympäristön turmeleminen
 - Törkeä luonnonsuojelurikos
 - Tarkistetaan hankintamenettelyotteelta
 - Ei saa poissulkea, jos lainvoimaisen tuomion antamisesta on kulunut yli 3 vuotta
- Uusi harkinnanvarainen poissulkuperuste (81 §):
 - Tarjoaja, jonka luotettavuus on todettu siinä määrin riittämättömäksi, että kansalliselle tai paikalliselle turvallisuudelle aiheutuva riski olisi ilmeinen
 - Arviointi voitaisiin ulottaa toimitusketjuun
 - Tarjouskilpailun ulkopuolelle voidaan sulkea tarjoaja, jonka komissio tai muu viranomainen on määritellyt korkean riskin toimittajaksi, tai jonka tuotteet tai toimitusketju liittyvät tällaiseen toimijaan

Muista
korjaavat
toimenpiteet
(82 §)!

Mikä korkea riski?

- Arviointi on tapauskohtaista eikä perustu valmiiseen kriteerilistaan
- Riski voi liittyä kriittisen infrastruktuurin, turvallisuuden tai huoltovarmuuden vaarantumiseen
- Arvioinnissa voidaan huomioda myös toimittajan ja toimitusketjun kytkökset korkean riskin maihin tai toimijoihin
 - Huomioi myös bulvaanitoimijoiden käyttö
- Komissio tai muu toimivaltainen viranomainen voi tunnistaa ja nimetä korkean riskin toimittajia tai tuotteita
 - Huom! Ainakaan toistaiseksi komissio ei ylläpidä julkista, kattavaa luetteloa korkean riskin toimittajista

Ennakkokysymys: Voidaanko ulkomaalaistaustainen yritys sulkea pois tarjouskilpailussa turvallisuussyistä (esim. hankinnan kohde on kriittistä infraa)? Jos voidaan, millä perusteilla?

Tietyissä tapauksissa kyllä. Pakotesäätelyä lukuun ottamatta poissulkeminen ei kuitenkaan voi perustua pelkästään yrityksen ulkomaalaistaustaan, vaan hankintayksikön tulee pystyä osoittamaan hankintaan liittyvä turvallisuus- tai huoltovarmuusriski

Tällöin voidaan arvioida esimerkiksi tarjoajan, alihankkijan tai toimitusketjun yhteyksiä korkean riskin toimijoihin tai maihin sekä niiden vaikutuksia kriittisen infrastruktuurin, palvelun tai huoltovarmuuden turvaamiseen

Alihankkijat ja voimavarayksiköt

- Alihankkijan poissulkeminen → alihankkijan vaihtaminen (78 §)
 - Ei muutosta mekanismiin: edelleen hankintayksikön harkinnassa, tarkastaako alihankkijoiden poissulkuperusteita
- Tarjoajalla on kuitenkin oikeus esittää **korjaavia toimenpiteitä alihankkijasta tai voimavarayksiköstä**, jota rasittaa poissulkuperuste (82 §)
- Uusi voimavarayksikön määritelmä (4 §, 92 §)
 - Voimavaroilla vastataan soveltuvuusvaatimukseen
 - Esim. vertailussa hyödynnettävä alihankkija EI ole voimavarayksikkö
- Selvennetään, että hankintamenettelyotteen saa myös voimavarayksiköstä (vastaavasti kuin alihankkijasta)
- 77 §:ää (alihankinta), 78 §:ää (alihankkijoiden vaihtaminen) ja 92 §:ää (ryhmittymät & voimavarayksiköt) sovelletaan myös kansallisiin/liitteen E hankintoihin (105 §)

Vinkit alihankinnan/ voimavarayksiköiden huomioimiseen

- Kansallinen/liitteen E: laita ehdot tarjouspyyntöön
- EU: huomioi voimavarayksikön käsite tarjouspyynnössä
- Harkitse, tarvitaanko erillisiä soveltuvuusvaatimuksia eri tilanteissa
- Jos alihankkijaa/voimavarayksikköä rasittaa poissulkuperuste:

1) **Pyydä tarjoajalta selvitys korjaavista toimenpiteistä**

2) Jos näyttö ei riitä, pyydä korvaamaan alihankkija/voimavarayksikkö

3) Huomioi myös päätöksen perusteluissa

Jälki-ilmoitusvelvollisuus

- Jälki-ilmoitusvelvollisuus on ollut ennen vain EU-kynnysarvot ylittävistä hankinnoista
- Nyt täsmennetty velvollisuutta julkaista jälki-ilmoitus myös suora hankinnoista
 - Kyseinen velvollisuus oli jo ennen hankintalain muutosta
- Myös kansallisista hankinnoista ja kansallisista suora hankinnoista tulee tehdä jälki-ilmoitus
 - Hankintajärjestelmät jo alkaneet muistuttaa myös kansallisista jälki-ilmoituksista
- Jälki-ilmoitus julkaistaan 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä

Onko jälki-ilmoitus vieras?
JHNY-miniklinikka
3.9. klo 9!

Oikeussuoja ja muutoksenhaku: uudet valitustilanteet

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset 146 §

Pykälää muutettiin siten, että voimassa oleva valituskielto hankintojen osiin jakamisesta kumottiin

Muutoksenhaun vaikutus sopimuksen tekemiseen 150 §

Pykälää muutettiin siten, että arvoltaan vähintään EU-kynnysarvon suuruisia hankintasopimusta ei saa tehdä, jos asiasta on valitettu markkinaoikeuteen

Pykälään uusi valituskielto siitä, kuinka hankintayksikkö on kuvannut hankinnan valmistelun toteutuksen (124 §)

Muutoksella sopimuksentekokiello ulotettiin koskemaan myös dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa

Muutokset kansallisiin, liitteen E mukaisiin sekä erityisalojen hankintoihin

Kansalliset hankinnat

Kansallisissa hankinnoissa sovellettavat säädökset

- Ellei hankintayksikkö toisin hankinta-asiakirjoissa ilmoita, sovelletaan:
 - 65 §: Markkinakartoitus
 - 77 §: Alihankinta
 - 78 §: Alihankkijoiden vaihtaminen
 - 80-82 §: Poissulkemisperusteet ja korjaavat toimenpiteet
 - 83-88 §: Soveltuvuusvaatimukset sekä niiden ja poissulkemisperusteiden selvittäminen
 - 92 §: Tarjouskilpailuun osallistuminen ryhmittymänä ja muiden yksiköiden voimavarojen käyttö
 - 96 §: Poikkeuksellisen alhaiset tarjoukset
- Yleensä ei tarvetta poiketa
- Hankintayksikkö voi soveltaa kansallisissa hankinnoissa samoja menettelyjä kuin EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa
 - Tämä on ollut mahdollista aiemminkin, mutta asia on nyt todettu laissa nimenomaisesti (100.1 §)

Hankinnasta ilmoittaminen 101 §

Pykälää muutettiin siten, että:

- Hankintayksikön on mahdollista julkaista hankintailmoitus samanaikaisesti sekä suomen että ruotsin kielellä
- Hankintailmoitus voidaan julkaista samanaikaisesti myös muilla eri kielillä
 - Hankintayksikkö voi julkaista ilmoituksesta käännöksen muulla hankintayksikön valitsemalla EU:n virallisella kielellä
 - Hankintayksikön julkaistessa hankintailmoituksen kahdella tai useammalla kielellä samanaikaisesti tulee sen tarjouspyyntöasiakirjoissa yksilöidä, mikä kieliversioista on ensisijainen ja oikeusvoimainen
- Lisäksi jälki-ilmoitusvelvollisuus, sisältäen suorahankinnat

Pykälään lisätty
kielilain 32 §:n
3 momentti ei
muuta oikeustilaa

Sopimusmuutokset

- Hankintalain 136 §:n soveltamisala ulotettiin koskemaan myös kansallisia hankintoja
- Hankintalain 136.2 §:n 5-kohdan mukaisen vähäarvoisen sopimusmuutoksen tilanteissa palvelu- ja tavarahankinnoissa sekä käyttöoikeussopimuksissa muutoksen tulee olla alle 10 % ja rakennusurakoissa 15 % alkuperäisen hankintasopimuksen arvosta
- Muutos vähäarvoisen sopimusmuutoksen arvon lisämääritelmään:
"kyse on sellaisesta vähäarvoisesta sopimusmuutoksesta, joka alittaa liitteessä E tarkoitettuja palveluja koskevissa hankinnoissa sekä käyttöoikeussopimuksissa kansalliset kynnysarvot, muissa hankinnoissa EU-kynnysarvot tai *25 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun rakennusurakoita koskevan kynnysarvon* ja joka ei vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen"
- EU-kynnysarvon ylittäviin urakoihin soveltuva sääntely tulee EU-direktiivistä, joten yksi mahdollinen tulkinta on, että kansallinen urakoita koskeva kynnysarvo 150 000 € rajaa vain kansalliset kynnysarvot ylittävien urakoiden sopimusmuutoksia

Ennakkokysymys: Millaiset muutokset ovat siis sallittuja?

Kielletyt sopimusmuutokset vaikuttavat (136.1 §):

- kilpailutetun hankintamenettelyn kulkuun
- sopimuksen taloudelliseen edullisuuteen
- sopimuksen soveltamisalaan
- sopimuskumppaniin (vaihto)

Sallitut muutokset (136.2 §):

- perustuvat alkuperäisiin ehtoihin
- liittyvät lisäsuoritusten tarpeeseen; vaihtaminen mahdotonta
- johtuvat ennakoimattomista olosuhteista
- pohjautuvat yritysjärjestelyihin
- ovat muuten vähäarvoisia (10%/15%)

Ennakkokysymys: Mitä tarjouspyyntöön tulee kirjata, jotta isoissa rakennushankkeissa 150.000 euron raja ei tule täyteen heti hankkeen alkuvaiheessa?

- Tehokkainta hyödyntää 136 § 2 momentin 1 kohtaa sopimusehdoista
 - Pohdi, mitä muutoksia saattaa olla tarpeen tehdä hankinnan aikana
 - Sopimuksessa mukana olevat ehdot eivät ole sopimuksen muuttamista, vaan sopimuksen toimeenpanoa
 - Laadi mahdollisimman selkeät ja ymmärrettävät sopimuslausekkeet muutosten huomioon ottamiseksi
 - Optioehdot ja tarkistuslausekkeet
 - Muutos- ja lisätyöt
 - Lisäsuunnittelu- ja projektit
 - Ei euromääräistä ylärajaa, eivät saa muuttaa hankinnan yleistä luonnetta
 - Yleisen luonteen muuttumisella korkea kynnyks, mikäli sopimusehdot ovat selkeät, voisi tulla kyseeseen esim. täysin uuden rakennuskokonaisuuden osalta

Oikeussuoja ja muutoksenhaku: hankintojen valvonta 141 ja 154 §

- Markkinaoikeus voi määrätä kansallisen kynnysarvon ylittävissä rakennusurakoissa tehottomuusseuraamuksen, seuraamusmaksun tai lyhentää sopimuskautta
- KKV voi tehdä markkinaoikeudelle esityksen kansallisen kynnysarvon ylittävää rakennusurakkaa koskevasta lainvastaisesta suorahankinnasta

Liitteen E mukaiset hankinnat

Muutokset liitteen E hankintoihin

- Luku 12 kumottu, liitteen E mukaiset hankinnat kansallisia hankintoja koskevan luvun 11 mukaisesti
 - Rakenteellisesta muutoksesta huolimatta ei suuria sisällöllisiä muutoksia
 - Palvelujen käyttäjien tarpeiden huomioon ottamista koskeneen 108 § kumoamista perusteltiin olemassa olemalla sektorilainsäädännöllä (esim. sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä annetun lain luku 3)
- Ilmoittaminen liitteen E hankinnoissa ei muutu, käytössä edelleen "Hankintailmoitus - SOTE- ja muut erityiset palvelut (TED eF20)"
- Kynnysarvot pysyvät samoina
 - Sosiaali- ja terveyspalvelut (Liite E kohdat 1-4) 400 000 €
 - Muut erityiset palvelut (Liite E kohdat 5-15) 300 000 €

Hyvä huomioida

- Uudet kansallisten hankintojen viittaussäännöt pätevät myös liitteen E mukaisiin hankintoihin
 - Pakollisista poissulkemisperusteista ei edelleenkään voida poiketa
- Myös muut lukuun 11 tehdyt muutokset koskevat liitteen E mukaisia hankintoja, kuten:
 - Poissulkemisperusteet
 - Jälki-ilmoitusvelvollisuuden täsmentäminen suoramankinnoissa
 - Alihankintaa ja voimavarayksiköitä koskevat säännökset
- SOTE-hankintojen erityinen suoramankintaperuste 110 § → 100.3 §

JHNY

Eriyisalat

Erityisalojen hankintalakiin tehtyt muutokset (1398/2016)

- Ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävyyttä korostettu huoltovarmuus- ja turvallisuusnäkökulmat huomioiden (2 §)
- Voimavarayksikön määritelmä lisätty (4 § ja 86 §)
 - Pakollisia poissulkemisperusteita koskeva selvitys voidaan pyytää myös voimavarayksiköstä
- Alihankkijoiden vaihtamista selkeytetty (82 §)
 - Alihankkijoihin sovelletaan samoja poissulkemisperusteita koskevia säännöksiä kuin tarjoajiin ja ehdokkaisiin; HY voi tarkistaa poissulkemisperusteiden olemassaolon alihankkijoiden osalta
- Poissulkemisperusteiden yhdenmukaistus hankintalain kanssa (84 §)
- Jälki-ilmoitusvelvollisuuden täsmentäminen suoramankinnoissa (62 §)
- Varautuminen hankinnan kohteen kuvauksessa (75 §)
- Ei valitusoikeutta hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta, jonka mukaan hankintasopimusta ei jaeta osiin (128 §)

Mikä ei muutu?

- Nämä uudistukset eivät koske erityisalojen hankintalakia:
 - Markkinakartoituksen korostaminen (silti suositeltavaa)
 - Ei velvollisuutta hankintojen jakamisesta osiin
 - Erityisalojen hankinnoissakin hankinnan jakamatta jättäminen on kuitenkin perusteltava, vaikka ei muutoksenhakuoikeutta
 - Yhden tarjouksen tilanteessa hankintaa ei tarvitse keskeyttää
 - Hankintalain sidosyksikkösääntelyssä tapahtuneita muutoksia ei sovelleta erityisaloihin

Muutettujen hankintasäännösten yhteenvedo

Yhteiset säännösmuutokset

Pykälä	Muutos	Koskee erityisaloja (X)	Koskee kansallisia hankintoja (X)
2 §	Lain tavoitteiksi lisätty ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävien hankintojen tekeminen sekä painotettu huoltovarmuuden ja turvallisuusnäkökohtien toteutumista julkisissa hankinnoissa	X	X
4 §	Uusi voimavarayksikön määritelmä	X	X
15 § (huomioi siirtymäsäännökset)	Sidosyksikköhankintoihin 10 % suora vähimmäisomistusosuusvaatimus koskien osakeyhtiömuotoisia sidosyksikköjä; käänteisiä sidosyksikköhankintoja ja in-house sisters - hankintoja voidaan tehdä ilman kilpailutusta vain silloin, kun sidosyksiköllä on yksi omistaja		X

EU-hankintoihin liittyvät muutokset 1/3

Pykälä	Muutos	Koskee erityisaloja (X)	Viittaus kansallisissa hankinnoissa (X)
58 §	Täsmennetty velvollisuutta julkaista jälki-ilmoitus myös suora hankinnoista	X	X
65 §	Markkinakartoitusta täsmennetty, yli 10 MEUR hankinnoissa pakollista tehdä markkinakartoitus tai eri toteutusvaihtoehtojen arviointi		
71.4 §	Voidaan asettaa turvallisuutta ja varautumista koskevia ehtoja hankinnan kohteen kuvauksessa koko elinkaaren ajaksi	X	
75.1 § (voimaan 1.10 alkaen)	Hankinnan jakaminen osiin muuttuu lähtökohtaiseksi velvollisuudeksi EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa		

EU-hankintoihin liittyvät muutokset 2/3

Pykälä	Muutos	Koskee erityis-aloja (X)	Viittaus kansallisissa hankinnoissa (X)
78 §	"Alihankkijoiden poissulkeminen" → "Alihankkijoiden vaihtaminen"	X	X
80-81 §	Uudet pakolliset poissulkemisperusteet: törkeä kirjanpitorikos; törkeä ympäristön turmeleminen; törkeä luonnonsuojelurikos; uutena harkinnanvaraisena poissulkemisperusteena korkean riskin toimittaja	X	X
82 §	Tarjoajalla oikeus esittää korjaavia toimenpiteitä myös alihankkijoiden tai voimavarayksiköiden osalta	X	X
124 § 1 mom. 12-kohta	Hankintamenettelyä koskevaan kertomukseen lisävaatimuksena kuvaus siitä, miten hankintayksikkö toteuttanut hankinnan valmistelun		

EU-hankintoihin liittyvät muutokset 3/3

Pykälä	Muutos	Koskee erityis-aloja (X)	Viittaus kansallisissa hankinnoissa (X)
125.1 § (voimaan 1.10. alkaen)	Avoimessa menettelyssä hankintamenettely on lähtökohtaisesti keskeytettävä ja uusittava kerran, jos vain yksi tarjous		
146 §	Valituskielto hankintojen osiin jakamatta jättämisestä korvattu kiellolla valittaa 124 §:ssä tarkoitettusta kuvauksesta hankinnan valmistelun toteutuksesta		
150 §	Vähintään EU-kynnysarvon suuruudesta hankinnasta ei saa tehdä hankintasopimusta, jos asiasta on valitettu markkinaoikeuteen (automaattinen suspensio), koskee myös DPS:n sisällä tehtävää hankintaa	X	

Kansallisiin hankintoihin liittyvät muutokset

1/3

Pykälä	Muutos	Koskee erityisaloja (X)
99 §	Kansallisiin hankintoihin sovelletaan markkinakartoitusta (65 §) ja poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen sääntelyä (96 §), ellei hankinta-asiakirjoissa ole toisin todettu	
100 §	Hankintayksikön on mahdollista soveltaa kansallisissa hankinnoissa samoja menettelyjä, mitä EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa sovelletaan	
101 §	Hankintailmoitus voidaan julkaista sekä suomen- että ruotsinkielisenä; kaksikieliset viranomaiset velvoitettu huolehtimaan väestön tiedonsaannista; hankintailmoituksen voi julkaista yhdellä tai useammalla muulla kielellä; täsmennetty jälki-ilmoitusvelvollisuus sisältämään suorahankinnat	

Kansallisiin hankintoihin liittyvät muutokset

2/3

Pykälä	Muutos	Koskee erityisaloja (X)
105 §	Tarjoajan poissulkemiseen sovelletaan 80-86 sekä 88 §, ellei hankinta-asiakirjoissa toisin todeta; liitteen E mukaisissa hankinnoissa pakollinen poissulkeminen edelleen velvollisuus; lisäksi sovelletaan 77 §:n alihankintaa, 78 §:n alihankkijoiden vaihtamista sekä 92 §:n ryhmittymiä ja voimavarayksiköitä koskevia säännöksiä, ellei hankinta-asiakirjoissa toisin todeta	
Luku 12 (107-115 §)	Liitteen E mukaisia hankintoja koskeva luku kumottu ja säännöksiä siirretty lukuun 11	
136 §	Sopimusmuutoksia koskeva pykälä ulotetaan myös kansallisiin hankintoihin; ”vähäarvoinen sopimusmuutos” rakennusurakoissa alle kansallisen kynnysarvon (150 000e), tulkinnanvaraista koskeeko sekä kansallisia että EU-hankintoja	

Kansallisiin hankintoihin liittyvät muutokset

3/3

Pykälä	Muutos	Koskee erityisaloja (X)
141 §	KKV voi tehdä esityksen markkinaoikeudelle myös hankintalain vastaisesta suoramarkkinasta, joka on koskenut kansallisen kynnysarvon ylittävää rakennusurakkaa	
154 §	Markkinaoikeus voi määrätä tehottomuusseuraamuksen, seuraamusmaksun taikka lyhentää hankintasopimuksen sopimuskautta myös kansalliset kynnysarvot ylittävissä rakennusurakoissa	

Miten menettelyt muuttuvat? Ennen ja nyt

Mikä muuttuu? Ennen ja nyt

Mikä?	Ennen	Nyt
Markkinakartoitus 65 §	Vapaaehtoista	• Pääasiassa vapaaehtoista, mutta erittäin suositeltavaa • Yli 10 miljoonan euron arvoisissa hankinnoissa pakollista tai vaihtoehtoisesti tulee arvioida hankinnan eri toteutusvaihtoehtoja
Hankinnan jakaminen osiin 75 §	Hankintaa ei ollut pakko jakaa osiin, mutta jakamatta jättäminen tuli perustella	• EU-kynnysarvon ylittävä hankinta on lähtökohtaisesti jaettava osiin • Jakamatta jättäminen edellyttää erityistä syytä • Hankinnan jakamatta jättämisestä voidaan valittaa markkinaoikeuteen • 1.10.2026 alkaen
Hankinnan keskeyttäminen yhden tarjouksen tilanteessa 125 §	Yhden tarjouksen kilpailutuksen kanssa voitiin edetä, jos tarjous täytti tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset	• Yhden tarjouksen tilanteessa kilpailutus täytyy lähtökohtaisesti keskeyttää ja hankinta kilpailuttaa uudelleen • Edellytyksenä avoin menettely ja EU-kynnysarvo • Poikkeuksia löytyy • 1.10.2026 alkaen

Mikä?	Ennen	Nyt
Huoltovarmuus ja varautuminen hankinnoissa 2 ja 71 §	On ollut mahdollista huomioida hankinnoissa ennenkin	• Laissa on aiempaa selkeämmin huomioitu turvallisuus ja huoltovarmuus
Jälki-ilmoitukset 58 ja 101 §	Jälki-ilmoitusvelvollisuus suoramankinnoista oli jo aiemmin Kansallisista hankinnoista ei ole tarvinnut tehdä jälki-ilmoitusta	• Jälki-ilmoitus pitää julkaista suoramankinnoista • Myös kansallisista hankinnoista tulee tehdä jälki-ilmoitus
Muutoksenhaku ja valvonta 141, 146 ja 154 §	Päätöksestä jättää hankinta jakamatta osiin ei voitu valittaa markkinaoikeuteen	• Päätöksestä jättää hankinta jakamatta osiin voidaan valittaa markkinaoikeuteen • Päätöksestä olla keskeyttämättä yhden tarjouksen kilpailutusta voidaan valittaa markkinaoikeuteen • Markkinaoikeus voi määrätä kansallisissa rakennusurakoissa lisää seuraamuksia • KKV voi tehdä markkinaoikeudelle esityksen myös kansallisen rakennusurakan laittomasta suoramankinnasta • Hankinnan valmistelusta laaditaan kuvaus, mutta siitä ei voi valittaa markkinaoikeuteen

Tekninen tauko 2 min

JHNY

Sidosyksikkösäätely ja siirtymäajat

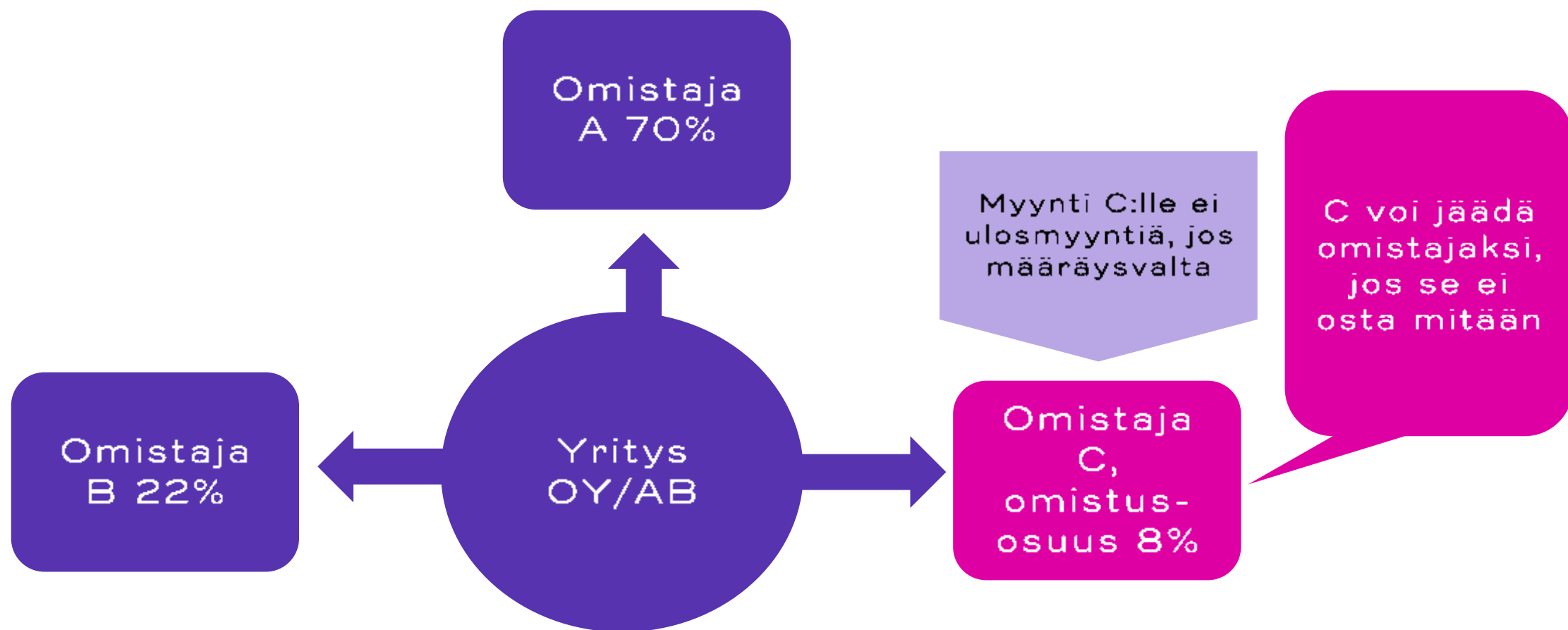
15 § 2 mom

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, edellytyksenä **osakeyhtiömuotoisen** sidosyksikön käytölle on, että hankintayksiköllä on vähintään **kymmenen prosentin suora omistususuus** sidosyksiköstä.

Sidosyksikköhankinnat: mitä vähimmäisomistusosuutta koskeva vaatimus edellyttää käytännössä?

- Lain 15 §:ään lisätty **sidosyksikön 10 % vähimmäisomistusosuutta koskeva lisävaatimus**
- Lisävaatimus kohdistuu sidosyksiköihin, jotka toimivat **osakeyhtiömuodossa**
- Ei sovelleta:
 - Kuntayhtymiin
 - Liikelaitoksiin
 - Muihin yhtiömuotoihin, kuten osuuskunta
 - Säätiöihin
 - Yhdistyksiin
- **Velvoite edellyttää suoraa omistusosuutta**
 - Sitä yksikköä, jolta ostaa, pitää omistaa

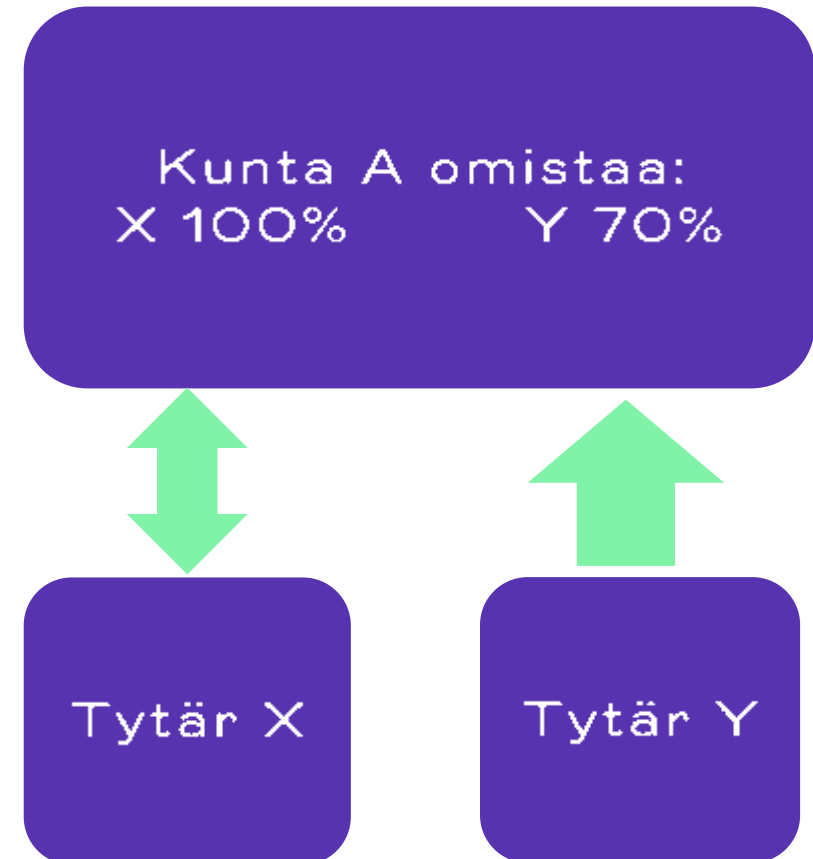
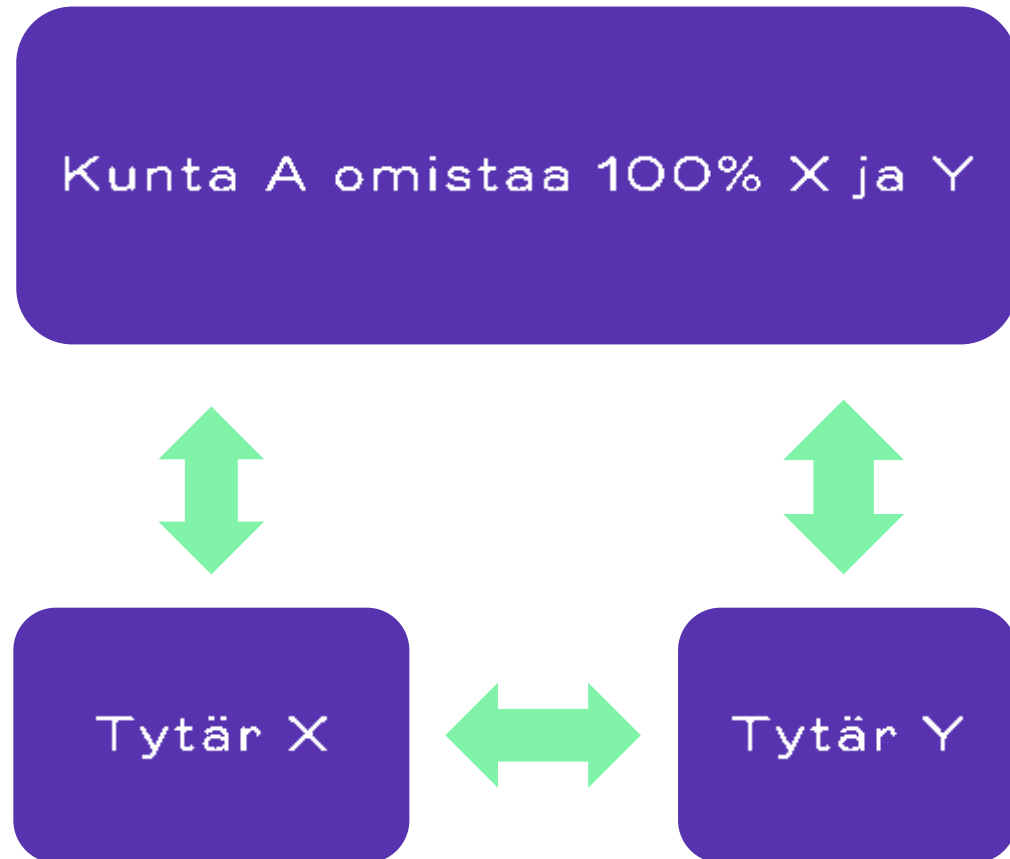
Sidosyksikköhankinnat: 10 % omistuksen sääntö

15 § 7 mom

Tätä lakia ei sovelleta tilanteisiin, joissa sidosyksikkö, joka on hankintayksikkö, tekee hankinnan siihen **yksin määräysvaltaa** käyttävältä hankintayksiköltä tai saman hankintayksikön **yksinomaisessa määräysvallassa** olevalta toiselta sidosyksiköltä.

In-house sisters myynti

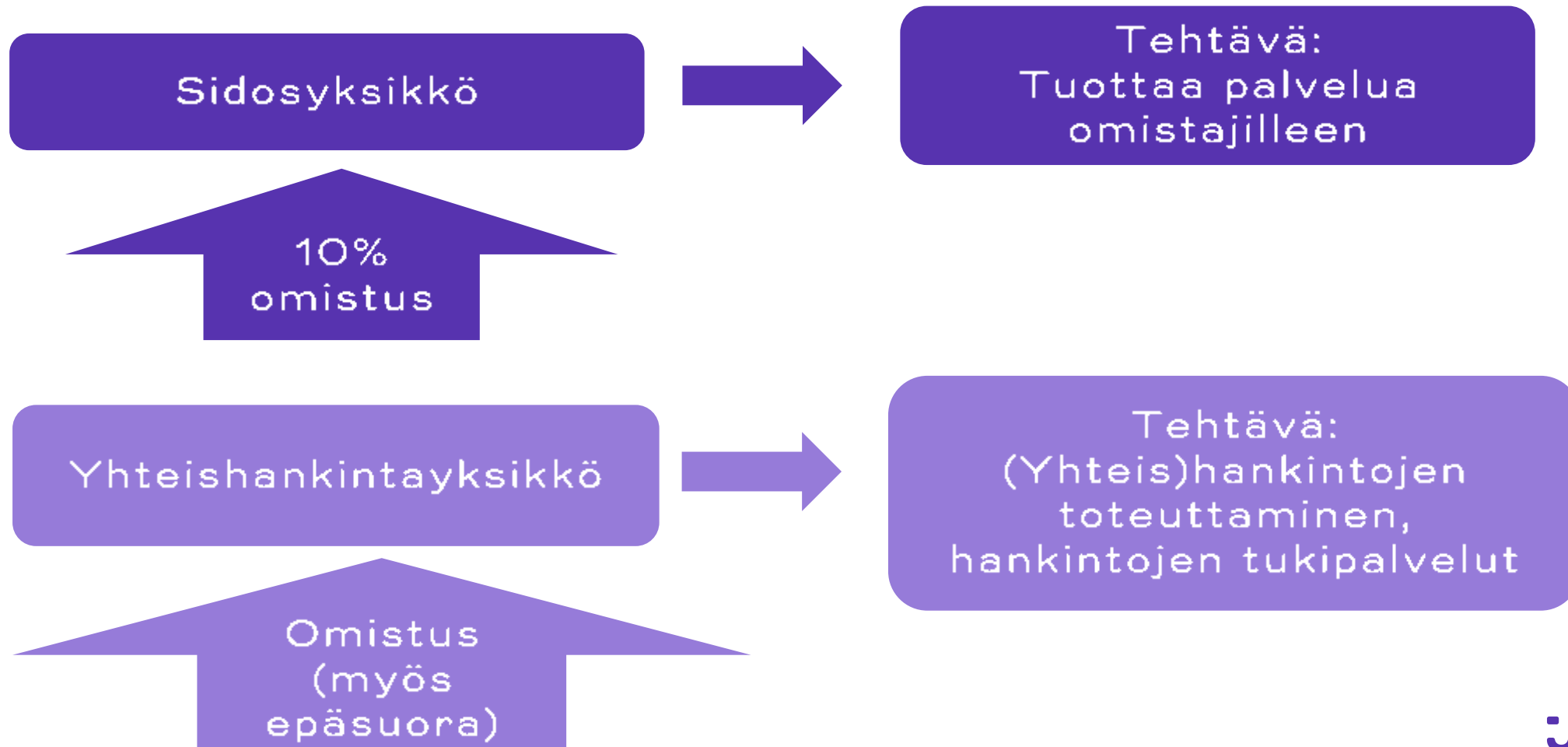
Vesihuolto ja kirjastojärjestelmä

- Vesihuoltolaki 4 f § (16.6.2026/522)
 - **Vesihuoltolaitokseen** tai tukkuvesihuoltolaitokseen **ei sovelleta 10%** omistusosuusvaadetta
- Poikkeus soveltamisalaan:
 - a) Sidosyksikkö perustettu yleisen edun vuoksi tuottamaan yksinomaan rajattua ja lakisääteistä palvelua tai tämän tuottamiseen välittömästi liittyviä tietojärjestelmiä.
 - b) Liikevaihto ei saa ylittää yhtä miljoonaa euroa vuodessa.
 - c) Palvelusopimus saa olla voimassa enintään neljä vuotta.
 - **Käytännössä kirjastojärjestelmän tuottaja** (Koha-Suomi Oy)

Jätehuolto

- Jätealaa ei ole vielä poissuljettu 10% omistussosuuden osalta
- Ei siis varmuutta, saadaanko jätelakiin poikkeus ja milloin laki tulisi voimaan
- **Vahvasti suositeltavaa** tehdä jatkoilmoitukset myös jätehuollon osalta

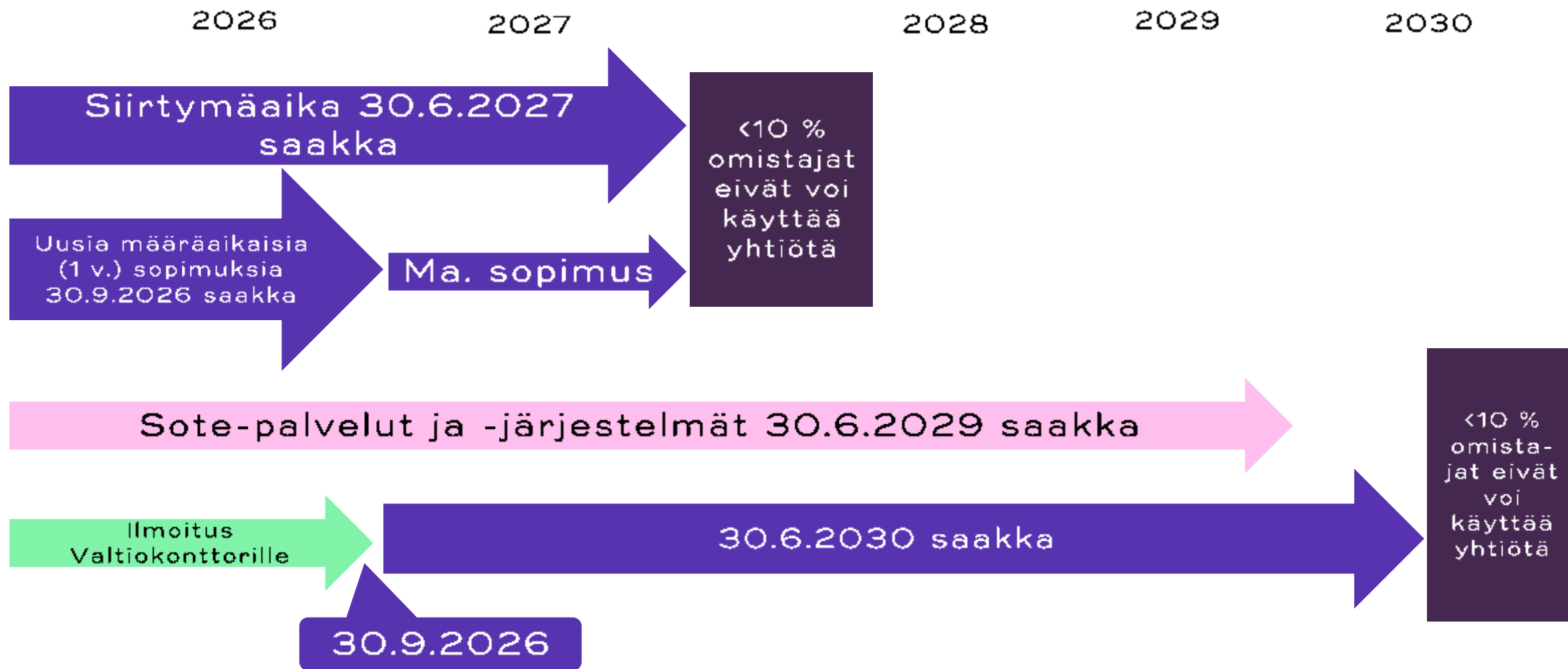
Sidosyksikkö ja yhteishankintayksikkö

Siirtymäajat

Siirtymäajat

Ns. 2030-poikkeus

- Jos sopimuksen irtisanomisesta olisi poikkeuksellisesti **kohtuuttomia seurauksia** tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy **merkittäviä taloudellisia riskejä**, voidaan yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä sopimus kuitenkin irtisanoa päättymään viimeistään 30.6.2030
- Hankintayksikön tulee tehdä ilmoitus tällaisesta sopimuksesta Valtiokonttorille viimeistään **30.9.2026**

"Pidennys" on sopimuskohtainen

Mahdollisia perusteluja 2030-siirtymäajalle

- **Kohtuuttomat seuraukset** (Ongelmat palvelutuotannossa)
 - Vaikutukset asiakkaisiin esim. kuntalaisiin
 - Riski palvelun keskeytymisestä
 - Yleinen etu
 - Kriittiset tietojärjestelmät (asiakasturvallisuus, kyberturvallisuus)
- **Merkittävä taloudellinen riski**
 - Hukkainvestoinnit
 - Omaisuuden uudelleenjärjestelyn haasteet (taloudellinen haitta. Esim. jos pakko myydä, liikkeenluovutuksen vaatima aika yms.)
 - Sopimusriskit, kuten sakot ja vahingonkorvaukset
 - Hankintalain noudattaminen, kilpailutuksen/uudelleen järjestelyn vaatima aika

Ilmoitus sopimuksen pidentämisestä

Ilmoituksen sisältö

Osio 1 – Hankintayksikön nimi Ilmoituksen tekävän organisaation virallinen nimi *

Osio 1 – Y-tunnus * Ilmoittavan organisaation yritys- ja yhteisötunnus

A – Sidosyksikön nimi * Yhtiön tai yhteisön nimi

D – Sopimuksen nimi * Sopimuksen nimi tai lyhyt kuvaava nimitys

E – Sopimuksen tunniste /
diaarinumero *

Jatkosopimuksen tunniste

F – Sopimuksen kohde * Lyhyt kuvaus siitä, mitä palvelua tai tavaraa sopimus koskee

G – Palvelu- tai
hankintaluokka * palvelua parhaiten kuvaava luokka (valikko)

I – Sopimuksen arvo (€) Sopimuksen kokonaisarvo euroina+optiot

J – Arvon tyyppi * Tarkka summa vai arvio

Ilmoitus sopimuksen pidentämisestä jatkuu

Ilmoituksen sisältö	
K – Sopimuksen alkupäivä *	Jatkettavan sopimuksen alkupäivä
L – Hyödyntämispäivä *	Päivä, johon asti sopimusta on tarkoitus hyödyntää pidennetyllä siirtymäajalla
M – Kohtuuttomat seuraukset	(esimerkiksi palvelun keskeytyminen)
N – Merkittävät taloudelliset riskit	(esimerkiksi suuret korvaukset tai hukkainvestoinnit)
O – Edellisten lisäksi jokin muu peruste	Lisäperusteet → vain täydennys ylläoleviin
Q – Julkinen perustelu *	Osuus joka ainakin julkaistaan
R – Suunniteltu korvaava ratkaisu *	Ilmoitettu ratkaisu ei sido hankintayksikköä.

Valtionkonttorille ilmoittaminen

- JHNY järjestää teams-koulutuksen siirtymäajasta **1.9.2026 klo 14-15**
- Mukana Valtiokonttorin asiantuntijat
- Sisältönä Valtionkonttorille ilmoittaminen ja mahdolliset perustelut pidemmälle siirtymäajalle
- Ilmoittautuminen tilaisuuteen: ks. [Hankinnat.fi](https://hankinnat.fi)

Toimenpiteet sidosyksikköaseman suhteen

Hankintayksiköiden vaihtoehdot (alle 10% omistus)

Hankintayksikön "irtautuminen" ilman lisätoimenpiteitä	Ilmoitus sopimuskohtaisesta jatkosta (max. 2030)	Sidosyksikkö- aseman "säilyttäminen"	Toiminnan uudelleen järjestely
Ostoja ei voi enää suorittaa sidosyksikköaseman perusteella 30.06.2027 (sote-sopimukset 30.6.2029) ✓ Mahdollisuus solmia uusia sopimuksia 30.9.2026 asti (jatko enintään 30.6.2027 asti)	Ilmoitus Valtionkonttorille 30.9.2026 mennessä ✓ Ilmoitus sopimuskohtainen ✓ Ilmoitus hankintayksikkö-kohtainen ✓ Suositus myös jäteala ✓ Myös Sote-sopimuksista jos jatkotarve 30.6.2029-30.6.2030	Omistusosuus 10% määräaikaan mennessä ✓ Myös muiden sidosyksikkö- aseman vaatimusten tulee edelleen täyttyä (esim. määräysvalta)	Toiminnon uudelleen järjestäminen muussa kuin nykyisessä muodossa ✓ Kuntayhtymä, liikelaitos, omana toimintana, kilpailutus, uusi yksikkö

Yhteenveto

- Sidosyksikkötoiminnot **pitää olla ratkaistu** 30.6.2027 mennessä (sote-sopimukset 30.6.2029)
- Jos haet **sopimuskohtaista siirtymäaikaa**, sopimuskohtainen ilmoitus tulee tehdä viimeistään 30.9.2026. Jatko enintään 30.6.2030 asti
- ✓ Hankintayksikkö tekee ilmoituksen, ei sidosyksikkö
- ✓ Hankintayksikön ja sidosyksikön pitäisi muodostaa näkemys jatkon hakemisesta asap (eli hakeeko HY jatkoa sopimuksille ja pystyykö sidosyksikkö tuottamaan)
- ✓ Taloudellisesti järkevän lopputuloksen aikaansaamiseksi sidosyksiköiden asemasta olisi järkevää saavuttaa omistajien kesken yhtenäinen linja
- **In-house sisters- ja käänteiset hankinnat**-> Rajoitukset voimassa jo nyt

Ennakkokysymykset

Ennakkokysymys: KKV:n valtuudet

- Kysymys: Jos jatkoaikaa haetaan ja KKV antaa kielteisen päätöksen yhden vähemmistöomistajan osalta, niin purkautuuko koko yhtiön in-house -status myös yli 10 % omistavilta tahoilta?”
 - Vastaus: KKV ei hyväksy ilmoituksia, vaan läsiirtymäajan saa ilmoituksella
 - KKV:lla asiassa vain hankintalain mukainen toimivalta
 - KKV:n toimintamahdollisuudet asiassa ovat kuten muissakin hankinta-asioissa.
- HE: Kilpailu- ja kuluttajavirastolla olisi toimivalta harkita yksittäistapauksessa edellytyksiä käynnistää yksityiskohtaisemmat valvontatoimenpiteet voimassa olevan lain mukaisesti.

Ennakkokysymys: Ulosmyynti

- Kysymys: Onko pienomistajille myynnissä kyse (siirtymäajan jälkeen) hankintalain mukaisesta ulosmyynnistä?
- Vastaus: Alle 10% omistustilanteissa kyseessä on suora hankinta siirtymäajan jälkeen (omistajan osalta).
- **OY:n osalta kyseessä ei ole ulosmyynti**, jos määräysvallan vaatimus edelleen täyttyy.
- Hankintalaissa ulosmyynnistä: *"liiketoiminnastaan muiden tahojen kuin niiden hankintayksiköiden kanssa, joiden määräysvallassa se on"*

Ennakkokysymys: Yhteishankintayksikkö

- Kysymys: Voivatko kunnat edelleen käyttää yhteishankintayksikkö X:ää vai sulkeeko uusi laki tämän pois?
- Vastaus: Kun kyseessä on yhteishankintayksikkö, sidosyksikkösääntelyn muutos ei vaikuta yhteishankintayksiköiden (kuten Hansel, Sansia) toimintaan
- ✓ Epävarmassa tilanteessa suositeltavaa kysyä (yhteishankinta)yksiköstä asiasta

Ennakkokysymys: Määräaikaiset sopimukset sidosyksikön kanssa

- Kysymys: pakottaako hankintalaki päättämään määräaikaiset sopimukset sidosyksikön kanssa? Eikö sopimuskauden aikainen päättäminen määräydy sopimusehtojen mukaan, eikä hankintalain mukaan?
- Vastaus: Laki tekee HE:n mukaan sopimuksista suoraan hankintoja, jos sidosyksikköaseman vaatimukset (ml. 10 %) eivät täyty. Tilanne on ongelmallinen, sillä hankintayksiköllä voi olla pidempi sitova sopimus sidosyksikköön ja sidosyksiköllä pitkäaikaisia sitoumuksia ulkopuolisiin tuottajiin. Asiaan ei anneta yksiselitteistä ratkaisua lakipaketissa

Ennakkokysymys: Kriittiset toiminnot

- Kysymys: Voiko esim. palkka- ja talouspalveluita tulkita kriittisiksi toimiksi?
- Vastaus: Hankintayksikön tulee hakea ja perustella, miksi tarvitaan pidempää siirtymäaikaa. Tarkkoja määreitä riittäville syille ei ole, eikä toimintoja ole rajattu vain kriittisiin. Sektori- tai toimintarajauksia ei ole.

Ennakkokysymys: Markkinaehtoiset yritykset

- Kysymys: Miten tämä lakimuutos vaikuttaa kuntien tai kaupunkien omistamiin yhtiöihin, jotka eivät toimi julkisilla varoilla?
- Vastaus: Jos kyseessä ei ole hankintalain mukainen hankintayksikkö, ei muutosta.
- Sidosyksikköasemaa omistajaan ei käytännössä ole ollut aikaisemminkaan toimijalla, joka ei ole hankintalain soveltamisen piirissä.

Ennakkokysymys: Siirtymäajan perusteleminen

- Kysymys: Selkeä kannanotto siitä, millä perusteilla kunta voi hakea siirtymäaikaa 2030 saakka (kiertelemätön ja yksiselitteinen).
- Vastaus: Siirtymäaikaa ei haeta, vaan HY ilmoittaa tarpeesta jatkoajalle. Tarve pitää perustella.
Perustelujen pitää olla hallituksen esitysten mukaisia. Perustelut voivat olla **toiminnallisia tai taloudellisia**.
- ✓ Kirjoittelisin perusteluja periaatteella ”enemmän on enemmän”, eli perustelisin useammalla kuin yhdellä tekijällä jatkon tarvetta
- ✓ Suosittelen sitomaan perustelut käytännön perusteluihin, ei fraasimaiseen yleisperusteluun

Ennakkokysymys: Jatko-ajasta valittaminen

- Kysymys 1): Onko Valtiokonttorilla harkinnanvaraa siinä, mille sopimuksille se hyväksyy jatkoaikaa vai hyväksyykö se automaattisesti kaikki ilmoitetut?
- Vastaus 1): Valtionkonttori ei arvioi asiaa, vaan ottaa vain ilmoitukset vastaan ja julkaisee julkisen osuuden ilmoituksesta.
- Kysymys 2): Entä voiko joku alalla toimiva yritys valittaa, jos sen mielestä ei ole ollut perustetta jatkoajalle?
- Vastaus 2): Yrityksillä käytännössä varsin rajattu mahdollisuus muutoksenhakuun (voivat valittaa kuten tähänkin asti HY:n tekemästä suoramääräyksestä). Tähän vaikuttavat sopimuksen solmimishetki (valitusaika 6 kk) ja KKV:n osalta sen toimivalta (12 kk)

Ennakkokysymys: Vähemmistön omistusosuus

- Kysymys: Säilyykö omistus in house -yhtiössä lakimuutoksesta huolimatta?”
- Vastaus: Omistus yritykseen säilyy, jos omistaja ei tee omaisuusjärjestelyjä. Alle 10% omistusosuus ei ole vain enää ole riittävä sidosyksikköasemaan. Sidosyksikköasema ei purkaannu yli 10% omistajilta, vaikka sidosyksikköön jäisi alle 10% omistajia.

Ennakkokysymys: Sister-sister myynti emon kautta

- Kysymys: Voiko kaupunki myydä omalta in house -yhtiöltä (omistus 10 %) hankkimiaan palveluja omalle tytäryhtiölle (omistus 80 %)?
- Vastaus: Ei voi. Emon omistusosuuden tyttäressä "in-house sisters" ja "emo myy tyttärelle -tilanteissa"-> pitää olla 100%

Ennakkokysymys: Määräaikaiset sopimukset

- Kysymys: Miten hankintayksiköt toimivat mahdollisten sidosyksikköjen kanssa tehtyjen puitesopimusten kanssa siirtymäaikojen aikana?
- Saako esim. jatkoaikaa pyydettyäessä tehdä puitesopimuksen alle kuuluvia sopimuksia, jos ne täyttävät laissa mainitut ehdot?
- Vastaus: Jatkoajan ostojen pitää **perustua jo voimassa oleviin sopimuksiin**. Sopimuksen alle kuuluvat sopimukset ovat arvioni mukaan **sopimuksen toteuttamista**-> Eli ko. tavalla voisi menetellä, kunhan sopimuksen "jatkosta" on tehty VK:lle ilmoitus 30.9.2026 mennessä. Toiminnan tulee olla sopimuksen "raamien" mukaista
- **Huom.** Kyseessä JHNY:n tulkinta. Asiasta ei ole tarkkaa menettelysäännöstöä, emme voi tietää asiaa tarkasti.

Tekninen tauko

JHNY:n tulevat tapahtumat

Muistathan myös perinteiset
miniseminaarit
Kuntamarkkinoilla **16.–17.9.!**

Tulevat tapahtumat	
ma 24.8. klo 13–14	Ruotsinkielinen neuvontaklinikka: Ajankohtaiset hankinta-asiat
ti 25.8. klo 9.30	Tietoisku: Lääkinnällisten laitteiden hankintoihin vaikuttava IPI-toimenpide ja IPI-asetus
ti 1.9. klo 14–15	Neuvontaklinikka: Sidosyksikkösopimusten siirtymäajat
to 3.9. klo 9–9.30	Miniklinikka: Jälki-ilmoitukset
8.9.–28.10.	JHNY:n kiertue ympäri Suomen
ti 29.9. klo 9.30–10.15	Tietoisku: Nettonolla-asetuksen vaikutukset hankintoihin
ti 3.11. klo 13–15	Hankintasuora: Julkisuuslain soveltaminen hankinnoissa
ti 10.11. klo 9.30	Tietoisku: Raskaiden ajoneuvojen CO²-raja-arvoasetuksen huomioiminen kaupunkiliikenteen linja-autojen ja linja-autoliikenteen hankintamenettelyissä
ke 9.12. klo 13–14.30	Case-keskiviikko: Aihe ilmoitetaan lähempänä

Lisätiedot ja ilmoittautuminen: Ota talteen JHNY:n syksyn 2026 tapahtumien ajankohdat | Hankinnat